

اداره مرکزی :
انقره ده ، استانبول جاده سنده انقره
معارف امینلکی پاننده کی دائره

استانبول بوروسی :
استانبولده ، انقره جاده سنده 87 نومروده
دائرة مخصوصه

حیات

میانہ دامنہ ... دنیاہ دهاہا ہوی حیات قاتالم ...
- نیچہ -

نمبر سی ہربرده 15 غروشر .
سنہ لکی پوستہ ایله 7,5 لیرا .
(اجنبی مملکتلر ایچین 7,5 دولار)

ابونہ ، اعلان ایشاری ایچین استانبول بووسنہ
مراجعت ایدیلیر .
یازی ایشارنک مرجمی انقره مرکزدر .

صافی : 86

آقره ، 19 تموز ، 1928

4 نجی جلد

مصاحبه :

نظریہ و عملیہ

اولمش بویوک ملی قهرمانلرک روحی مقانیزمہ سنی
صراحتلہ کوستر . فقط بو قدرت ، آنجق
اندر دینہ جک قدر مستثنا اولان قابیلرک ایچندن
فیشقیریر . بر جمعیت ، مستثنارک دکل ، بلکہ
متوسطلرک و « معتاد » لرک وجودہ کتیردیکی
برکومہ شکلندہ کوزو کدیکی ایچین ، ہمیز ،
« داهی » نک روحنده برلشن عنصرلری آنجق
پارچہ لایه رق و آیرہ رق ادراک ایدہ بیلیرز .
ایشته عملیہ و نظریہ مسئلہ سی ، بو ضرورتدن
چیقار . فکر آدمی و ایش آدمی تیپلری ،
نه قدر یاراتیجی اولور ایسه اولسونلر ،
عحق صورتده ، حیاتی بوتون گوشہ جکلریلہ
قاورایان « بویوک داهیلر » قدر کنیش اولامازلر
و اوندن دولاییدرکہ بونلر ایچین دخی عملیہ
و نظریہ مناقشہ سندن قورتولمق ممکن دکدر .

بزم آرامزده بو کونکی عملیہ و نظریہ
مناقشہ سی ، حیاتک کنیشلکی قاورایامیور
کوزوکن علمجیلک قارشى چوق محق برتقیدلہ
باشلایور . بوتقید ، یالکز محق اولدینی ایچین
دکل ، بلکہ دها فضله تنقید ایدیلن شیئہ یکی بر
حملہ ویرمک ، کندیسنى قورتارمغه سوق ایتمک
احتیاجنی طوغورمق اعتباریلہ ده دقتمزى جلبہ
لاقدر . بو کونکی لیسه طلبہ سی بیله « علم » ی
حادثاتہ حاکم اولمق ایچین « اولدن سزمک
و کورمک » ملکہ سنی بخش ایدن بر واسطہ
اولمق اوزرہ تلقی ایتکی اوکرہ نیورلر . علمک
بو تعریفی ، علمجیلک قارشى بوکون آرامزده

عملیہ ایله نظریہ آراسنده کی مناسبتلر ، یالکز
شو ویا بو مملکت مسئلہ سی حقندہ دکل ، بلکہ
دها عمومی برجهہ دن و بوتون بر جمعیت حیاتی
ایچین ده موضوع بحث اولابیلیر : دور دور
انسانلرک حیاتی دها چوق سویور کوزو کدکرینه ،
مادی و صاف بر حیات تلقیسیلہ اکتفا ایدہ رک
حضور ایچنده یاشادق لرینه دائر بزه متعدد مثاللر
ویرن عینی تاریخ ، برچوق زمانلرده ده عینی
انسانلرک حیاتہ قارشى استکراہ ایله باقدق لری
طاش ، طوپراق و آندن برمالہ دکل بلکہ چوق دها
آسوده ، تمیز و براق بر « فکر » مالنہ طاقدق لری
اوکرہ تیور . دینده و فلسفہ ده مختلف مذہبلر
و مسلک لری ایچنده بو ایکی ضد ذہنیتک الکتبلر
مثالرینه راست کلیورز . واقعا بو مثاللر ، بزم
بحث ایتک ایستدیکمز موضوعک چوق کنیشلہ مش
بر نمونہ سیدر ؛ فقط بونلرک آراسنده بر تمثیل
یایمق یالکز ممکن دکل ، بلکہ ایضاحلری ایچین
لازم بر یولدر قناعتندہ ایم .

بر آز اول دیمشدک کہ نظریہ ایله عملیہ
آراسنده کی مناسبت حقندہ کی شہلر مز ، بالخاصہ
بر انقلاب دورنده دها قوتلی وجانی بر صورتده
ایچمزده یاشار . بو ، غایت طبعیدر . چونکہ
انقلاب ، یکی بر حیاتک یالکز دوشونولوشی دکل ،
بلکہ یاپیشی در و ہر بر آتیلان انقلاب آدمی ،
روحک بو ایکی تجلیسنى بر بردن تفریق ایتک
ممکن اولامیہ جق قیدر مادتا نہ نستانتانہ بر قاوراییشلہ
احتوا ایدہن بر « عالم صغری » در : دوشونجہ
ایله حرکتک بو صمیمی ازدواجی ، بزه موفق

بوکون علمکستمزده ، فکر عالمی ایله عملی
حیاتک تماس ایتدیکی هیچ بر مسئلہ یوقدرکہ
شو سؤالک ہرہانکی بر شکلده بدایہ حل
ایدلمش اولماسنى استلزام ایتہ سین : تفکر و حیات ،
علم و تطبیقات ، نظریہ و عملیہ ، بر برلریلہ ناصل
تالیف ایدیلیدر ؟

فکرتاریخمزک مختلف صفحہ لری ، بوسؤالک
بر برینہ ضد اولان مختلف حل طرز لرینه شاهد
اولمشدر : صرف علمک پتہرستلکی یاپان
دورلر اولدینی کی عملی احتیاجلرہ قارشى اورتہ یہ
قونہ جق و عملی تدبیرلرک یکانہ و کافی دوا اولابیله
جککہ ایناندیغمز زمانلرده واردر . بر طرفدہ
حیاتہ و عملیہ یہ کوزلرینى یومان بر علم کولتوری
دیگر طرفدہ نظریہ یہ اہمیت ویرمہ یں جسور بر حیات
تلقیسی ؛ ایشته بونلر ہر دورده و ہر ایشک باشندہ
موجود اولدینى ظن ایتدیکمز یوقاریدہ کی سؤالک
بر جوابیدر . بوایکی ضد استقامت اوزرنده
مختلف نسبتلرده ، دها فضله حیاتہ یا قلاشمغه چالیشان
علمجیلک و یا خود نظریہ یہ التفاتدن چکینمہ یں
عملیہ جیلک مثاللر کورورز .

بوکون عملیہ ایله نظریہ آراسنده کی تماس
نقطہ لرینى ، بونلرک بر برینہ قارشى اولان وضعیتنى
و آرارلرندہ کی موازتی بولوب سزمک ، اویلہ
ظن ایدیورم کہ ، فکر مسئلہ لر مزک الک حرارتلى
واک جانی بر نقطہ سیدر . ہر دورده ایچین ایچین
یاشایان بوسؤال ، بویوک بر انقلاب دوری ایچندہ
بوتون ذہنلری اشغال ایدہن ویا ایتمک لایق
اولان - حتی حقیقی - بر فلسفہ مسئلہ سیدر .

ادبیات تاریخی

- اون طقوزنجی عصر قلاسیکلرندن -

بایوردلی ذهنی

خیلی زمان اول نشر ایتدیگمز بر مقاله ده [*]
حیاتی آ کلاسیکلرن بایوردلی ذهنی ، بولندی عصرک
قلاسیکلرندن معدوددر . فی الحقیقه هر قلاسیک کبی
اونک ده مرتب بر دیوانی واردر ، قصیده وغزل
وادیسندده اثر وجوده کتیرمش ، قلاسیک نظم
شکلرینک هپسندده نمونه لری موجود اولان برشاعردر .

معلوم اولدنی اوزره قلاسیکسزمزک قصیده جیلکبی
تمیز ایدن نقطه لردن بریسی ده موضوعلرینک شخصی
عائد اولسی ، شخصیتلرک تصویرندن زیاده اولردن
بکلن و کورولن هر نوع التفاتلرک بر قارشیلنی
بولماسیدر . ذهنی ، همساکاری آراسندده بواقیمندن
بر آریلقی عرض ایدیور . اونده ، دها زیاده
(شناسی) نک قصیده جیلکنه یاقین بر هویت
کورویورز . کزدیکی ومأمور اولدنی برلرده کوروب
تصادف ایتدیکی پاشارله متباداً سوکش ، هجواتمش ،
خصوصی حیاتنده اوغرادنی ضربه لره هپ هجو ایله
مقابله ایلشدر . قصد ایلدیکی پادشاهلر ، پاشالر
ووزیرلرده محقق مثبت برجهه آریور . مثلاً دیواننده
کوردیکمز رستم ، رشید پاشارله عائد قصیده لرده
محقق ، پاشارک جمعیه متوجه خبرکار ایشلرینه تماس
ایتمش ، هیچ بر شخصی مربوطیت کوسترمه دن بی طرف
برلسان ایله تصویرلرینه دوام ایلشدر .

شو قادارکه بایوردلی ذهنی ، بر قسم معاصرلری
کبی غرب کولتورینی آلاچق بر منبع آیده میده دی ،
حادثاتک جلوه سی اوکا بویه بر مظهریت کوسترمه میده .
کوسترسه ایدی ، اوزمان بوسبتون باشقه بر ذهنی
کوره جکمز محققدی . ایشته بایوردلی ذهنینک ، مثال
کتیرمکه لزوم کورمدیکمز ، قصیده جیلکنک عمومی
ماهیتی بوندن عبارتدر .

غزلرینه کلنجه ، بو وادیده ذهنی شویله بویه
موفق اولمش بر « غزل نویسی » در . غزلارده ،
قوتلی ، آچیق و ممکن مرتبه ساده برلسان آلتنده ،
روحي اضطراب ایله یوغورلش برشاعر کورولویور .
« ذهنی زار » اونک آلتندن دوشمه یین بر فریاددر :

ذهنی زارک چوق فلاکتلر کتوردی باشنه
آل رخسارکله ای دلجو بلالی قامتک

کیدر عاشقلرک داده آلتندن ذهنی فریاده
یکیدن صحن بغداده قوریدر کربلا زلفک

کبی بیتلر ، مضطرب بر روحک عکسلریدر . بو عکسلرک
عینی زمانده بر صیجاقلق و بر افاده صمیمیتی ده واردر :

یوزینک شمال سمارینه هیچ بکزمه یین بر طرزده مائی
اولدیفیدر . هر کسجه کوزهل دیبه طانینمش یرلر
حقنده یازه جنی پره یجان صیفه لری غایت قولایچه قبول
ایتدیره جک اولان محرر ، هنوز هر کسجه کوزهلکی
تسلیم ایدله مش بر عکسکندن بجنه قالفیشنجه ، قاره اک
حرارتلی مفتونیتلرک قارشینده بیله « عجا ؟ » دین
واینامتی ایسته یین بر نظره اوقور . بناء علیه سیاحت
ادبیاتی ادیبلرینک هجوم ایتدکلی یرلر ، دنیاک محدود
قطعه لریدر و چوق اوقونقی ایسته یین بر ادیب ، ماده
غاسقار آطه سیله بولیویا جمهوریتی اراضیسندده سیاحت
چیقماز . ذاتاً بونی ، مثلاً بوغاز ایچی و بویوک آطه
طور یرکن طوپقو خارجلرنده صیفیه به کیتکی بر شیشلی
خاتم افندیسی ناصیل تلقی ایدرسه اویله ، یعنی بر آرز
کولونج وحتی حیثیتشکن بولور .

قطعه ... اوت فقط ، بوتون سیاحلرک طولاشدقاری
و بوتون ادیبلرک الهام آلتی اوزره هجوم ایتدکلی
مملکتلر ، ایتالیا و اسپانیا بلده لری ، مصرله فلسطین ،
شیمدی او معدن اوجاقلرینه بکزمه مکده درلرکه ، هر
ده لیزنده اوزون اوزون دولاشیلش و همان بوتون
جوهرلری چیقارتیلوب بوشالتیلش . ایشته - تاده میندن
بری کندیسنی بر آرزده اونوتمش اولدیفمز - رولان
دورژولهس ، بومقاله نک سائق تحریری اولان (دوه سز
کروان) اثرنده مصردن ، فلسطیندن و سوریه دن
بخت ایدیور . لاکن قاچ شاعردن ونه قدر ادیدن
صوکره ! ... پک اسکی زمانلری و باشقه ادبیاتلری
براقلم ، فقط متوسط بر فرانسز قارقی ده ، بومملکتلر
حقنده ، مطمئن شاتو بریانه لامارتیندن باشلا یه رق
وپیه رولتیده اوزون اوزون توقف ایدرک کیم بیلیر
قاچ ادیبی اوقومشدر ؟ هله سوریه ؟ اوسوریه که
الیوم فعلاً فرانسز حاکمیتی آلتنده بولونویور ؛
اوسوریه که حربدن اول شهرلرینی دولاشان موریس
بارهس حقنده قوجامان بر کتابله نفیس بر رومان
یازدی ؛ ومع التأسف بر آرز فضله ولود و بناء علیه
یازیلرنده بر آرز اهلکار اولان هانری بوردو اک
کوزهل رومانی یه بومملکتدن آلدینی ، الهام ایله
وجوده کتیردی . شاتو بریانه ده ، لامارتینده ،
بارهس ده ، بوردوده شرقه عائد اوقدر چوق تاریخ
و سیاحت کتابلری اوقومشلردی که ، یازدقاری
صیفه لرده کی معلومات تاریخیه ، باشقه سیاحلره عائد
خاطرات و شاعرانه کورونشلر آراسندده ، بر آرزده
اسکی بر سرای اوطه سندده اوزون اکتکلیله یورومسنی
شاشیرمش قادیلرله دوشملردی . بولردن صوکره
رولان دورژولهس هانکی آبدنه نک قارشیسندده تاریخی
سویله ته بیلیر ، و ماضی به عائد هانکی مضحکه ویا
فاجعه یی خاطر لاییشنده افاجعه ویا مضحکه نک قهرمانلری
حقنده یکی بر حس و یکی بر دوشونجه بولابیلیر ،
والحاصل اوتیه کیلری ناصل اونوتدیر ایلیر ؟

- صوکی وار -

دلدن سلامی یاره دی دیدم دیمش حبا
عرض صرامی یاره دی دیدم دیمش حبا
غزلی نه قادار کوزلدر !

ذهنی ، بوتون قلاسیکلری اوقومش ، هضم ایتمش ،
نظیره لر یازمش ، تخمیسلر وجوده کتیرمش برشاعردر .
شیخ غالبک :

ینه زورق درونم قیریلوب کناره دوشدی
مصراعیله باشلایان پارچاسنه وجوده کتیردیکی
نظیره ده اوندن کیری قالمادیغنی کورویورز . « فضولی » یی
دائماً قلبنده یاشاتان شاعر ، غزلارینک چوغنده اونک
تحسس طرزینی تقلید ایدرکن جداً بنه مشدر :

کورنلر سینه صد چاک نه نام آشکار آغلر
بلنلر سرگذشت حسرت بی اختیار آغلر
چنده آتش عشقه یانان حال نزار مچون
کل آغلر سنبل آغلر عندلیب ناله کار آغلر
بالخاصه تمامی نقل ایتمک ایستدیکمز شو غزل ،
بو بنه پیشی ابداع درجه سنه یو کسه لیتور :

تبغ حسرت طفل ایکن آچدی جگر دن یاره یی
دایه غم غمله تحریک ایلدی کهواری
دور جورندن اوصاندم ای منجم بختمک
سور چیقار برج فلکدن کوکب سیاره یی
زلف پیغامن کتور آه سحرکاهم کتور
عزیمک ای باد صبا سمت دیار یاره یی
دوغم عزیمدن ازل ویردم سکا اقراری
ایتم انکار ایتسه لر بیک یاره هر بر یاره یی
ناسزالر هب سزاواری لطفکدر سنک
دور جورک ای فاک هر دم بو ذهنی زاره یی

الحاصل قصیده جیلک اعتباریله دورینک قلاسیکلریله
برابر یوروین ، یالکنز موضوعده اخلاق و اجتماعی
بر خصوصیت عرض ایدن ذهنی ؛ آرتق صوکلر دملرینی
یاشایان ادبی قلاسیکسزمزک سانسندده کوچوک بریلدیز
پارلیسی حالنده ، غزل وادیسندده یورومش ،
اون طقوزنجی عصرک قلاسیکلری آراسندده خصوصی
بر موقع صاحبی اولشدر . اونی ، اون طقوزنجی
عصر خلق شاعرلرندن بری صفتیله تدقیق ایتدیکمز
زمان بو خصوصی موقعک اهمیت ، دها بی آ کلاسیلش
اولاجقدر .

ضیاءالبی فخری

[*] حیات : برنجی جلد - صانی ، 19 .

شاعرک حیاتی آریجه مختصر شکلده (ضرورم

شاعرلری) آدلی کتابک ایکنجی قسمنده (ص :

64 - 70) ، مفصل اولارقده یکی انتشار ایدن

(بایوردلی ذهنی) نک برنجی کتابنده آکلاسیکلر .

فضله معلومات ایچون بومنبعلره باقیلابیلیر .